

Карпатська Русь

Карпатська Русь Carpatho-Rus

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.22 ЮНКЕРС Н.Й. 28-ГО, ОКТЯБРЯ 1994, YONKERS, N.Y. OCTOBER 28, 1994, VOL.LXVII, NO. 22

УКРАЇНА ХОЧЕ ЗАМКНУТИ ЧОРНОБИЛЬ

ЛЮКСЕМБУРГ. - Власти України готови замкнути атомну електровню в Чорнобилі. Таку декларацію почули представителі Крайов Європейської Спільноти, котри мають наради в Люксембургу. Україна, погоджуючись на такий чин, розраховує на помоч Меженародного Валютного Фонду і Групи 7-ох в висоті 4 мільярдів доларів. Тота сума ест заморожена од двох роков.

ВКРАВ 30 МИЛІАРДОВ ЗЛОТИХ

Воеводський Суд в Лодзі одновив справу проти Януша Барановського, бувшого сенатора і предсідателя контрольної ради Асекураційного Товариства WESTA. Його оскаржено о дійствія на шкоду товариства. Йому закидається загарбання маєтку товариства на суму понад 30 мільярдів злотих і вивоз девіз за границю без вимаганого на то дозволу. Прокуратура представила 20 оскаржень, за котри грозит кара до 15 роков тюрми.

АТАК НА ГРИПУ

Дотепер медицина пробувала боронити людей перед епідемією грипи, на жаль, без більших результатів. Того року, на коротко перед новом фальом хвороти, спеціалісти в Австралії і США перший раз рішили ужити іншої методи: прямо заатакувати віруса грипи. Ест надія, же нарешті проба поведєся. Однак не всі є в том переконані. Заразок грипи ест винятково хитрий. Переважає його лем вірус AIDS.

ФАЛЬШИВОМОНЕТЧИКИ ПЕРЕД СУДОМ

До Воеводського Суду в Кракові подано акт оскарження проти тром продуцентам фальшивих доларів. Група фальшивомонетчиків діяла від 1992 р. і занималася друкованьом долярів, польских банкнотів і фальшованьом документів і чеків, на підставі котрых вибрано велики суми з заходних банков. Слідство, котре тягнєся од двох роков, обняло вже 57 фальшивомонетчиків і кольпортерів грошей. 33 особи перебувають в тимчасових арештах.

Т.РУДАВСКИЙ

МОЯ ПОДОРОЖ НА ЛЕМКОВИНУ

(Продовження з ч.21 "КР")

Одного дня попросив я мойой родини сына абы забрав мене автом, бо пішки я вже більше не зміг так дуже ходити, бо походив я вже так богато по тих наших красивих горах, же ноги вже відказалися дальше пішком іти.

Ми поїхали одвідіти наши околичні села вколо місточка Яслиск. Саме перше село было Воля Низька. Там наших людей нема, но сут польски фамеліи. Што там інтересно увидіти - а то церкву, і то в добрім порядку. Сусід, жиющий коло той церкви, дав ключи синові, котрий відчинив двері. Што можна было увидіти внутрі - дуже інтересно є - же то католики уживають яко костел, но нічого не было змінено внутрі. Іконостас як був давно, так і тепер ест, і другі речі так само.

Так зі села Воля Низька поїхали ми через Яслиска до села Ліповец і Черемха. У селі Ліповец давнійше жыло більше сто трійцят фамелій, а тепер там остались дві сестры Олійярчик. Ми их там знайшли. Одна з них близько коло дороги была зі своима коровами, а так покликали і другу сестру. Им было дано подарок від нашой організації і Лемко Реліфа. У тім селі Ліповец ест барз інтересно увидіти гарну придорожну каплицю. Так што я пізнійше іздив по других селах Лемковини і аж в сторону до Горлиц, но такой гарной і украшеной каплички другой я нігде не увидів, і то з православним хрестом.

Зі села Ліповец поїхали ми в сторону Черемхи і аж до Словацкой границі. На пограничу нікого там не было: ні туристів, ні пограничних. Лем ми одного на дорозі зустріли. Село Черемха зовсім пусте. А дуже гарне положеніє: одни лем луки - трава по коліна і ніхто навіт ей не косит. А давнійше были державны господарки, де годовали сотки овец і другой худобы. А то всьо стоит пустком. І то не лем у селі Черемха, але видів я то і по других селах так само. Дуже а дуже для мене то был смутний вигляд. А ище хочу додати, же цментар у селі Ліповец є в дуже смутнім положеню, бо цілковито зароснений не тільки травом, але і деревами. Знайшли ми там оден інтересний памятник з написом

ВАСИЛЬ ВОЛОШИНОВИЧ

(СВЯЩЕННИК)

роджений 1826 - помер 1896

з Яселій.

Так, того дня на тім закінчилася моя подорож по тих околичних селах.

(Далій буде)

Найпарадніша на Лемківщині

КОЛИ то было, докладно никто не зна. Церков в Квятоні збудовано або в кінці XVIII віку, або на початку XIX. Єдно є певне: храм посвящений названіє Преподобной Матери св. Параскевії - то стара і красна святыня через знавців звана найпараднішом церквом на Лемківщині.

Деревяна будівля заховалася в знаменитім стані мимо, же по 1947 р. - по акції «Вісла», на основі котрой выселено з Низького Бескиду і Бещадів лемків і бойків - стала опущена. Тепер служыт римо-католицькому Костелу яко філія парохії в Устю Горлицькім (Устю Рускім). Остатній ремонт, завдякы котрому не грозит ей небезпека перетревания, був выконаний в 1991 р. Церков має шальованы гонтом стіны, такой сам дах і вежы покриты стрункима шоломами. Внутрі знаходиться іконостас роботи Михаіла Богданского, члена відомой на Підкарпаті малярской родини з Яслиск, выконаний в 1904 р., враз з цінном за певно XVIII-вічном поліхромійом.

Навколо святыні заховалось богатенько нагробків прицерковного теметія (цминтаря). Покоятся на нім греко-католицькы мешканці Квятоня,

(Продовження на стор. 5)

CARPATHO-RUSSIAN CENTER
556 Yonkers Ave., Yonkers, NY

Кермеш - 19-го ноября, 1994 р.
Танці і буфет.

Танці в Новорічну ніч - 14 января, 1995

Для інформації - тел. (914)969-3954.

В А Ж Н Е!

Сізд Першого Округа Лемко Союза одбудеся в Лемко Резорті, Монро, Н.Й. в неділю, 6-го ноября, 1994 р. о год. 1-ій по полудни.

Просится всі відділы в Першім Окрузі Лемко Союза прислати представителів.

Комітет Першого Округа.

А Р Х І В

ЛЕМКОВИНЫ

По Першій Сьвітній Війні Лемкы старали ся добити ся слободы для себе, але не повело ся ім того. Покликаний в Америці Лемківській Комітет продолжал діяльність і хотіл найти причину того народного нещастя. В 1923 року мал місце в Нью Йорку Лемківський Конгрес, де рішено помочы Лемковині в справах економічних і культурных. Гев перепечатаме скорочену інформацію о Конгресі, яку подала «ПРАВДА», Philadelphia, Нр:15, February 17, 1923 [Б.Г.]

Минулого четверга, 22 лютого 1923 рока, в ден народжыня першого президента Злученых Держав - Вашингтона, мал місце в Нью Йорку, в помішнях Руского Народного Дому (315 E 71st St.) Перший Лемківський Конгрес.

Конгрес отворил председатель Лемківського Комітету Віктор Гладик, о годині 11 рано і попросил делегатів выбрати президиом. Одногосно вказано на др. Ярослава Качмарчыка, штобы він стал председателем, але він одмовил - бесідуочы, што до Америки пришол лем за бізнесом його клієнтів, а не в справах політичных. Подякувал за довіря і доповіл, што на Конгрес пришол лем як озераючий гіст.

В той ситуації на председателя покликано др. Симеона Пыжа. Иван Собин (Ansonia, CT) стал його заступником, Константин Гыжа (Old Forge, PA) і I.Д.Ван (New Kensington, PA) - секретарями. (...)

Віктор Гладик выголосил політичну доповід. Він повіл, што: "(...) Політика - то борба за існуваня, культурний і економічний розвій даной группы народу.

Є політика імперіялістична - зміряюча до завоюваня інчых націй, є політика, зміряюча до ослободжыня нації і є політика, зміряюча лем до охороны свойого. Рускій нарід тримат ся політики, котра змірят до збераня рускых земель і ослободжыня їх. (...) Штобы бороти ся з нищучом нас політиком наших сусідів, мы передовшыткым мусиме старати ся о піднесеня культурного і економічного рівня рускых Лемків. Для той головної цілі покликано Лемківський Комітет, котрий ставлят собі такы цілі: нести материяльну поміч рускій студуючій молодежи і основати на Лемковині ремесничы школы і коперативы, бо лем в тот спосіб можеме добити ся ослободжыня Лемковины, коли рускій нарід на Лемковині буде просвіщений і богатий. (...) Зато Конгрес кличе вшыткых Лемків зобрати ся при Лемківскім Комітеті з цілю несіня помочы старому крайови. (...)” Доповід Віктора Гладика была горячо принята через делегатів, котры зарядили зобрати \$10.000,00 медже лемківскыма емігрантами і послати того до Старого Краю.

“ВІВТАР БЕСКИДІВ”

Під таком назвом вишла нова збірка вершів молодого Лемка Романа Вархола, про якого вже писала “Карпатска Русь”. Тота збірка присвячена Лемкам і лемківській долі. В ній барз яскраво оспіване далеке минуле і сучасне болюче нашої Лемковины. Більшість вершів написана нашом бесідом, што придає їй суто лемківського характеру.

Верши Романа Вархола каждому зрозуміли, читаються легко і внесли велький вклад в сокровишницю літературы Лемків.

Збірник зачинатся вершом:

Я, можливо, останній поет Лемків.
Та поки кане тот народ в безгоміння,
Оспівати хочу віків його сиве каміння.
Тихим словом згадати могили предків.

Сонячні дні для горян давно промайнули
і у душі гніздо звила собі пустка.
Час від часу у сні приходить минуле
(іхне минуле внукам потрібне, як шустка).

Ах, внуки, внуки. Ви ж не мертві,
збудітся,
Розшукайте в Бескидах могилу діда.
Серцем їй поклонітся -
дідів дух вам таке повіда!

ПАВЛО РУСЕНКО ПРО ІВАНА РУСЕНКА

Стриечним братом він був мені
у хату часто мою заходив,
Кохався в людях і у вині,
Натхнення в речі простій знаходив.

А як співати любив пісні!
На скрипці грав як лем грают в горах.
І маляр був: лем за одну ніч
Міг створити малюнків море.

На тих малюнках ніс курку лис,
Ведмідь і з диком ставав до герцю.
Дивився я і сміявся до сліз,
а потім плакало мое серце.

За шумом рідних стареньких лип
За тим, що з памяти не зтерти
Як добре, пане, що ви прийшли
Тепер я могу спокійно вмерти.

Хоча я завше Вам буду рад,
бо дух мій знову такий бадьорий,
Жаль, що в могилі стриечний брат
він змалював би вам наши гори.

НІЧНИЙ ГІСТ!

Присвячено Владимиру Хиляку

Вітер дико регоче
трясе душу зі свіч
Як Вам пишется, отче,
у таку глупу ніч?

Хто я? Збійник з Торстяни.
А до Вас я прийшов,
жеби Ви мої рани
освятили. І знов

Стану я проти шляхти
на життя і на смерт
І до неба хай шлях - то
кинуса в круговерт.

За Бескиди, що плачут
стільки днів і ночей
Дух мій не ополячат
ні вогнем, ні мечем!

Гуля вітер, мов хоче
розіпнути папір
Помяніт мене, отче,
памяттю синіх гір.

ЛИСТИ НАШИХ ЧИТАТЕЛІВ

До редакції нашої газети надійшов лист од шановних Анни і Василя Млинар, а также пожертвованя в 50 амер. дол. у прес фонд “Карпатской Руси”: 30 дол. од Анни і Василя Млинарів, а 20 - од Mrs. Бринди. Тоти кошты переслани в памят Марії Млинар, котра одішла на вічний одпочынок минулого літа.

Мы щиро вдячні Вам за таку увагу до нашої газеты і горді, же Вы бережете пам”ять про свою братову і краянку.

Зичимо Вам доброго здоровля на довгі роки жытя.

Низше подаеме листа.

Редакция.

Дорогий Редактор “Карпатской Руси”!

Посиламе наши пожертвованя - 50 амер. дол. - в пам”ять нашої дорогой братовой Марії Млинар, котра одішла од нас на вічний одпочынок:

Анна і Василь Млинар - \$30,
Mrs. Бринда - \$20.

Mrs. Бринда - то близька краянка Марії Млинар. Вони прожыли близько одна другой 58 років, не як добрі краянки,
(Продовження на стор.5)

ТЕАТРАЛЬНА ДРАМА ПРО ЛЕМКІВСКУ РЕСПУБЛІКУ

По Першій Сьвітовій Війні Лемки, як інчы Карпатскы Русины, підняли справу своей державной пришлости. Покликано Начальний Совіт Лемковщыны зо свящ. Михалом Юрчакевичом, як його председателем. Свящ. Михал Юрчакевич змрял до получыня Лемковины з Закарпатьом і прилучыня цілой Карпатской Руси до Чехо-Словакіі. Бесідувал о тым з представителями уряду того краю, але они не підняли ся прилучыня Лемковины до Закарпатья. По повороті до своей парохії в селі Чорне свящ. Михал Юрчакевич был гарештуваний через Поляків, пізнійше засуджений в Горлицях і запертий во вязниці.

В Америці, в тым самым часі діял Союз Освободжыня Прикарпатской Руси, котрого председателем был свящ. Іосиф Федоронко. Вел він активну діяльність, змряючы до даня Карпатскым Русинам права до самоокрсьліня. На жаль, Париска Мірова Конференція не звертала ниякой увагы на діяльність той організації і ей представители в Парижу (Д.Марков, В.Гладик, П.Гаталяк, П.Дзвончык), а Полякы силом заняли Лемковину і впровадили свое пануваня. Тоты Лемкы, котры спротивставляли ся тому - были гарештуваны і вязнены, а декотры вбити.

Нижше представляме короткы біографії обох лемківскых священиків-патріотів. Печатаме їх по то, штобы латвійше мож было зрозуміти сенс і значыня театральної драмы, котру написал (выкористуючы вершы Івана Русенка) свящ. Іосиф Федоронко і присьвятил свящ. Михалови Юрчакевичови. [Б.Г.]

Свящ. МИХАЛ ЮРЧАКЕВИЧ

(1869 - ?)

Вродил ся в 1869 році, в селі Розстайне. Його няньо Йоанн Юрчакевич (1835 - ?) был товды парохом того села, а пізнійше обнял Сьвяткову Велику, Сьвяткову Малу (Сьвятківку) і Сьвіржову Руску.

Михайло был прийнятий до Перемиського Греко-Католицкого Єпископства в 1889 році і посланий на студія до Відня. Гын два роки (1890-1891) зглублял теологію в Центральній Греко-Католицкій Семінарії, котрой ректором (1883-1893) был товды Лемко - свящ. Теофіль Сембратович (1853 Королева (?), р. 1877-1903). Рукоположений на священика в 1894 році, канонічні інституований в 1925 році. Парох сел: Чорне, Незнаєва і Липна, де мешкало 1003 Лемків (1909р.). В каждом селі існували чытальні ім. Качковського, а етатовы школы в першых двоох. Чысленна еміграція до Злученых Держав Америки обняла в тых селах 216 осіб (1909р.). Гарештуваний через Австрияків, одраз на початку Першой Сьвітової Війны, был засуджений за выступліня против кисарства. На жаль не знатя што ся з ним пізнійше стало і як пережыл війну. 5

грудня 1918 рока был медже зобраныма людми на стрічы во Фльоринці, де голосувал за прилучыньом Лемковины до Росії. Пару дни пізнійше выбраный до лемківской делегации до Прагы. 21 грудня 1918 рока бесідувал з командуючым чехо-словацкыма війсками в Кошыцях, котрому представил рапорт о польскім терорі по південній страні Карпат і просил о якнайскорійше занятя Лемковины через чехо-словацку армію. 24 грудня был уж в Празі, де разом з др Д.Марковом, др А.Ціханскым і др Е.Вальницкым, бесідувал з президентом Т.Масариком. Два дни пізнійше, як председатель Русского Народного Совіта Лемковщыны, підписал документ зобраня карпато-рускых діячи в Саноку (24 грудня 1918 рока). Пересьлідуваний през Поляків, втіче до Бардейова (3 марця 1919 рока). Гын дістає фінансову поміч з Америки (од С.О.П.Р.), але нияк не може навязати співпраці з льокальними лідерами Русинів. Вернувшы домо, до Чорного - є гарештований і суджений в Горлицях. Пізнійше вязнений в Домбіу (Dabie). Звілнений в вересни 1919 рока. Од того часу не выдно його в політиці.

В 1930 році был парохом села Ветлин, деканат Ярославский. Гын мешкало 1726 греко-католиків, 192 латиників і 200 Євреїв. Існували дві чытальні: Просьвіты і ім. Качковського.

Богдан ГОРБАЛЬ.

ІОСИФ ФЕДОРОНКО
(JOSIF FEDORONKO)

(1884-1971)

Вродил ся 5 мая 1884 рока в селі Чертеж (няньо Петро).

Греко-католицкий священик і діяч суспільно-культурний, котрий не міг дійти до згоды з церківном верхністю Перемиської Епархії. Вперал ся при старінных обрядовых і церківных звычаях, котры брали свій початок в традиції Східной Церкви. Был противний вытинаню з литургии слів: "Вас православних і всіх хрестиян", величаню лятинскых сьвятых в місце де-котрых східных сьвятых і натиском на впроваджыня целібату. Пересьлідуваний за того, рішыл выхати до Америки, што зробил в 1913 році. Плинучы через океан барз дуже роздумувал над справами віры і церкви і сходячы на американску землю, был уж переконаний до переходу на православіє. Приділено його до православной парохії в St. Clair, PA, а пізнійше был парохом в Mayfield, PA.

Барз активний діяч, писал на ріжны темы до численных карпато-рускых газет. Нагварювал словом і пером до вступлюваня в ряды народных организаций, жертвованя на народны ціли. Председатель "Русской Народной Організації", 21 квітня 1917 рока разом з П.П.Гаталяком спорядил і пізнійше напечатал в ріжных карпато-рускых

газетах одозву до Карпатскых Русинів, в котрій підносило ся потребу повязаня вшыткых еміграційных организаций в одну велику для ліпшого веденя карпато-рускых справ. Перша стріча діячи з ріжных карпато-рускых организаций - проваджена, як і наступны, через свящ. Федоронка - мала місце в Нью Йорку, 4 мая 1917 рока. На друге зобраня (30 мая 1917 рока) пришли уж лем представители галицкой части Карпат і покликали "Союз Освободжыня Прикарпатской Руси", котрого председателем выбрано свящ. Федоронка. Перший Карпато-Руский Конгрес (Нью Йорк - 13 червця 1917 рока) потвердил тот выбір. Товды зачато велику акцію збераня грошы на посланя делегации на Мирну Конференцію до Парижа. Коли уж делегаты были на місці, в Америці зачало бесідувати ся, што Федоронко переложыл троха організаційных грошы до своей кошінкы. Правдоподібні было то выкликане персональными сварнями і одраз потягнуло за собом барз міцну оборону Председателя С.О.П.Р. зо стороны др. Д.Маркова.

Федоронко был автором і підписувал чысленны одозвы, меморанда і ріжного роду протесты в обороні населеня Прикарпатской Руси. По Першій Сьвітовій Війні провадил в Америці акцію збераня грошы на ремонт церкви в рідним селі Чертеж. Делегат на Лемківській Зызд в Нью Йорку (5 липця 1920 рока). В маю 1923 рока обнял Сьвято-Михайловску Русску Православну церков в місті Philadelphia, PA. Присутний на стрічы лемківскых діячи (18 мая 1946 рока), присвяченій справі покликаня Лемківского Допомогового Комітету, в котрим был членом Контрольной Комісії. В тым часі парохом в Terryville, ST. Коли Комітет зас зобрал ся по долгій перерві (31 марця 1957 рока), свящ. Федоронко вошел до стислого заряду, будучы його секретаріом. Послано два прошыня о авдієнцію до польского амбасадора в Вашингтоні. Не діставшы ниякой одповіді - делегация Л.Д.К. (крім свящ. Федоронка были в ній Петро Гардий і редактор «Карпатской Руси» - Николай Цисляк) поїхала до польской амбасады 25 липця 1957 рока, без ниякого запрошыня. Бесідувано з другим секретаріом амбасады (амбасадор был деінде і занятый). Товды залатвлєно справу подорожы П.Гардого до Польщы. Того самого дня делегация дістала советску візу. Під конец років шідесятих Федоронко скінчыл свою пастирську послугу і замешкал разом зо своїм сыном Орестом. Написал автобіографію "Спомины Идеалісты". Гмер 31 мая 1971 рока в місті Philadelphia, PA.

Богдан ГОРБАЛЬ.

Представляме драму на стор. 4

Л Я Х Ы І Д У Т

Драма в єднім акті (дійстві)

Написал І.П.Ф.

(Свящ.Іосиф П.Федоронко 1884-1971)

Річ діє ся в селі Чорне, на Лемковині.

Священникови Михалови Юрчакевичови присьвачат автор.

ВЫСТУПЛЯЮЧЫ ПЕРСОНЫ:

Свящ. Михал, 51 літ.

Надя, його жена.

Владимірко, Ваньо, Данилко, Славка, Соня, Любка - їх діти.

Грицко, Петрусь, Павлусь, Маруся, Катруся, Оленка - осиротілы сільскы діты.

Гнат - старший газда.

Максим - молодий газда, приятель свящ. Михала.

Польскій офіцер і тріох легіонерів.

АКТ ПЕРШИЙ

Плебанія отця Михала, його канцелярія. По середині стіл, кресла, лежанка, на єдній сьціні поличкы з книжкамы, на другій - ікони і портреты рускых патріотів.

СЦЕНА ПЕРША

Діти отця Михала і сироты сідят при столі, на креслах альбо на долинах. Коли підносит ся заслона, сьпівають:

Ура! Гей! Руска Дружно,
В ряды могучы ставай!
І горді, сьміло, весело
В перед, за інчыма ступай!

Іди в бій, страшний, кровавий,
Бо настал уж крайний час,
За Карпатску Русь нашу
Станути разом вшыткым нам.

Ура! Гей! Руска Родино!
Не плач, не рыдай.
Не долго будут шаліти,
Ляхы трикляты - то знай!

(по сьпіві)

ВЛАДИМІРКО: Горда тота пісьня, правда? А яка жвава, як розгріват нашу діточу кров! Одраз поступил бы в козацкы ряды і пішол быти Ляха, котрий мучыт наш нарід.

СЛАВКА: Чудна пісьня! Я дівчынка, а ціла кров вомі кипит. Моя мала рука підносит ся, штобы помстити ся за кривды, якы ворогы зробили нашому няньови, мамі і цілому нашому карпато-руському народови.

ПАВЛУСЬ і ПЕТРУСЬ: Славна, славна тота пісьня. Подібну в нас сьпівали козакамы.

ГРИЦКО: А я, коли слухал-ем той козацкой пісьні, то два дни в корчах сідил-ем. Хотіл-ем втечы з козакамы, як они з нашого села одходили. Але што, няньо мене нашли і на той час заперли мене в коморі, зо щурами.

ВШЫТКЫ: (сьміют ся).

МАРУСЯ: Хотілы спрібувати який з тебе буде козак...

ГРИЦКО: Ех! Не сьмійте ся з мене, бо як ся завозму, то іщы гнеска лишу вас і піду гын чути гарматній порох, а кулі так

цьвіркают, як вороблі. Мі уж на сьвіті нич не страшне. Гірше не буде, як уж было. Раз мати родила і од смерти не втічеш. Хыбаль-сте іщы не забили як на нашы села нашли Мадяре, як вішали невинний нарід. Не памятае, як мы діты-сироты розлетілы-сме ся по полях і цілыма днями і ночами сіділы-сме по лісах, скриваючы ся перед Німцями і Мадярами.

ПАВЛУСЬ: Ани не споминая, бо коли собі пригадаю, якы были громы, як стало темно, як страшні в лісі захучало - то мі ся здае, што товды цілый сьвіт рушыл ся против нас, штобы нас загубити.

КАТРУСЯ: Громы громамы, але в тоту то ніч повісили мойого няня, шаблям розрубали голову мойой мамы і я лишылам ся круглом сиротом. Ах! Бодай бы тоты ворогы не сконали... (плаче)

ОЛЕНКА: (тулит ся до ньой) Не плач, Катрусю! Вшыткы-сме сироты. Тот без матери, тот без няня - не ты сама така. Вшыткы сме гнеска на божій ласці і доброго отця Михала і його добродійкы.

ГРИЦКО: Дай ім Боже за то здравля і силы до борбы з ворогами. Их дітям, а нашым ровесникам - ліпшого щастя, штобы з нами жылы, нами не стыдали ся, нас доброго вчылы і были такыма для Карпатской Руси, як їх родиче! А тобі, Владимирку в ден твоіх іменин жычу, штобы-с был великым человеком, як князь Владимир, штобы-с не затратил доброго імена твоего няня і был вірным сыном Карпатской Руси.

Вшыткы: Най так буде!

(сьпівають)

На Лемковині в Старым Краю І гремит хір Карпатскых гір,
Шумят смерекамы і ялиці - В далеку даль - гет плыне -
Подібну пісьню они грают В Карпатах днес нарід воскрес
Од Ужгорода до Щавниці: І право його не згине!

Бо в горах днес
Нарід воскрес!

Могучий хір Карпатскых гір
Най вітер несе во вшыткы страны
Най приде час - най уж і в нас
Здоптана Правда встане!

На Лемковині і в Талергофі
Невинна кров пролята -
Най в наших серцях на все остане
Памятка - вічна і сьвята.

ВЛАДИМІРКО: Тішу ся барз, моі братчыкы і сестрычкы, што мате таку любов до нашой фамеліі. В Бога маме надію, а він не лишыт нас, лемківскых діти. З нагоды моіх іменин хочу зроби́ти собі памятку на ціле мое жытя. Хочу выбрати собі приятеля-прибраного брата. (роззерат ся по дітях). Грицку, буд, прошу, моім братом (іде до нього, тулят ся до себе). Памятай, де я, там і Ты. Буде мі добре - Ты тіж не пропадеш! Буду я в біді - не забуд Ты о мі - поратуй нещастливого. Згода?

ГРИЦКО: Згода (подают собі руки). А як в карпато-руську армію піду, то памятай, што оба гын маме быти. Оба козакамы на конях, альбо оба в гартилерію, де гармати музику творят, а нам лем лишат ся сьпівати.

ДІТИ ОТЦЯ МИХАЛА: Най так буде! (тішат ся, але по хвили вшыткы посмутнілы)

ВЛАДИМІРКО: А Вы чом так посмутнілы? Не тішыте ся нашым побратимством.

ВШЫТКЫ ДІТИ-СИРОТЫ: Нам жаль, што мы далій будеме сиротами, коли Грицко уж мае брата.

СЛАВКА: Так лишыти того не мож. Я беру собі за сестру Марисю. (обнимают ся).

ІВАН: Я беру за брата Петруся (подают собі руки).

СОНЯ: А мы з Катрусьом тіж будеме сестрычками. (обнимают ся).

ДАНИЛКО: Я з Павлом!

ЛЮБКА: А мі лишат ся Оленка. (вшыткы тішат ся, стискают ся).

ВШЫТКЫ: (співають)

Лем хто жывий, най ся тримат
Надійі не тратит -
Покля сут нашы Руснакы
І Русь наша мати.

Треба все лем памятати,
Што мы і Карпаты
То душа і тіло!

Не даме іх, присям Богу!
Не одбере нам ніхто того,
Не одбере силом!

Бо хотіли нас знищыти,
Жывціом нас пожерти,
Не могли нас претравити
Мусіли вмерти...

Лем шануйме вшытко свое,
Бо свое, то сьвяте -
Свою віру і бесіду,
Хоц і не богату.

Хоц проста наша бесіда,
Но для нас дорога -
Молиме ся том бесідом
До Господа Бога.

Отец, мати бесідуот
До своїх діточок -
І дітина до родичів,
Як уж лем ма річок.

Бо бесіда вшытко повіст,
О радіст на души -
Вшыткы боли і недоли,
Аж ся серце крушыт.

Она нас оборонила
Пред вражом загладом,
Она тепер борбу веде -
З мазепинским ядом.

Шануйме рускы звычайі,
Лемківску одєжу -
Штобы од нашого краю
Знати было межу.

(Далій буде)

(Продовження з стор.2)

а як добрі сестри. Были часы, же они были далеко одна од другой, но они того не відчували.

М.Млинар пришла до Монреалу в 1930 р. до свого мужа, небогатого, лем доброго. Жыли задоволены з жытця, хоц і жыти было нелегко, лем мали надію, што будут жыти лучше. Але пришла біда до їхнього дому. Після нещасного випадку, што стався на роботі, помер ей муж. Остався на потіху і поміч син Петрусь, та і того скоро не стало. Застудився барз і скоро пішов з жытця.

Зосталася она одна в великім смутку і жалю. Але дожила до 87 літ, хоц і не была так здорова послідні два роки. Померла 10-го июля, а 11-го была панахида. Пришло барз багато люди. Мы і не сподівалися, што прийде так дуже: багато старих наших краянів пішло з жытця, а молоді роз'їхалися з Монреалу по провінциях.

Похорон одбувся в Рускі Православні Церкві в Монреалу. Похована Марія Млинар на Церковному Православному цминтарі в Лазінах (Lachin). Там же спочывають ей муж, сын, брат і други краяне.

Спи, дорога вічним сном. Най тобі буде Канадска земля легком.

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ

Анна, Василь Млинар і фамилия.

(Продовження з стор. 1)

"Найпарадніша..."

вікового села заложеного в 1539 р., в котрім в меджевоснних роках діяла єдноклясова школа з польским і украинским выкладовым языком і читальня ім. М. Качковского.

Інформує о повисшім «Gazeta Wyborcza» (регіональний додаток) з 7 вересня 1993 р.

Тут пригодится додати, што в Квятоні жыла славна родина

Вислоцких – шовтысів, котра мала велику роль в суспільно-культурнім жытію села.

З той родини і вийшов Алексій Вислоцкій – довголітній управитель школи в Ганчові. Назвиско уж учителів Вислоцких в Ганчові занимає почесне місце на ниві цивілізаційного і культурного розвою села Ганчови. В Квятоні жыє і тепер нечисленна громада лемків, котра дає о собі знати в том, же є она привязана до традиції предків, історії і красоти Бескидів. Та громада одбудовала передвоєнну православну часовню і там же заспокоює свої релігійны потреби. З той часовні-церквы – прекрасно внутрі урядженої – плинут з глибокого серця слова просьбы а заразом надії «Господи помилуй».

І власне той громаді в Квятоні – аж просится – посвятити строфи той чудесной пісні: «Там в горах Карпатах»:

*Там в горах Карпатах
Там лемко иде.
Він гарду лемкыню
За ручку веде.*

*Там пташкы співають
Весело все у-ха-ха-ха,
Голос сопілкы
Там чути што дня.*

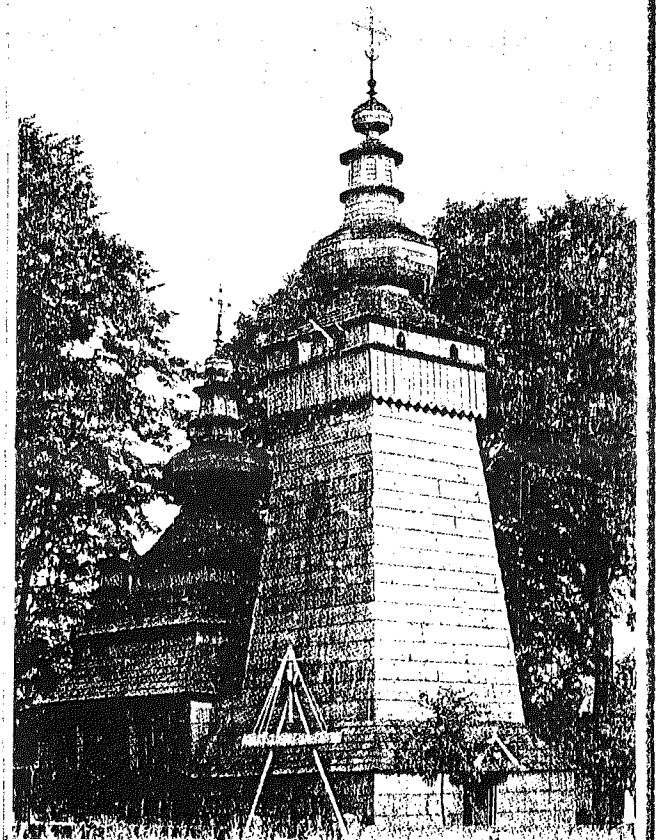
*Село медже горами,
В нім лемко жыє.
З горы быстра ричка
Шумливо тече.*

*В лісах зайчыкы скачут
И сарны пасут ся.
Вечерний спів дівчат
Там чути што дня.*

*Там в горах Карпатах,
Там жыв я буду.
Рідной Лемковины
Я не забуду.*

Бо там прекрасны горы

*І лісы зелененькы,
Чыстенській воздух
Тепленькы хаты. (пф)*

Спомини про Лемківщину

*Лемківщину, рідний краю,
Завсе тя буду любити,
Од коліскы аж до гробу
Тобом буду дорожыти.*

*Выводала мати лемківскі діти,
Таки гарды, як ружовы квіги.
Вшыткых чорна хмара
Розметала по цілому світі.*

*Лемковино, вітчизно моя рідна,
Што ся з тобом стало,
Же нас так безжалісно
По світу вшыткых розметано...*

*Серед гір, лісів лемкы жыли,
Запашным повітрём дыхали,
Чысту, джерельну воду пили,
Тай николи не хворіли.*

*Тож мої братя, лемкы,
Покля в світі будеме жыти,
Все будеме жалували и плакали,
Же мы горы полякам лишыли.*